

Nr 324.

Av herr **Nilsson** i Linnås, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 225, med förslag till förordning om krigsmaterielskatt m. m.

Enligt Kungl. Maj:ts proposition nr 225 till innevarande riksdag med förslag till förordning om krigsmaterielskatt m. m. skall denna skatt utgå av förmögenhetsinkomst ned till 100 kronor, redan då totalinkomsten uppgår till 1,000 kronor. Skattskyldighet för enbart arbetsinkomst inträder först då densamma uppgår till 3,000 kronor. Det måste å ena sidan erkännas, att skattekraften vid små inkomster inträder tidigare beträffande förmögenhetsinkomst än beträffande arbetsinkomst. Men å andra sidan får man väl knappast driva denna princip ända därhän att sträcka en extraordinär beskattning å inkomstbelopp ända ned till 1,000 kronor, utan att bakom denna inkomst verkligen finnes en avsevärd förmögenhet.

I och för sig innebär ju en inkomst av sistnämnda belopp under den dyrtid, som vi nu genomleva, ett skatteobjekt av synnerligen ringa kraft; därom vittna de framställningar och förslag om krigstidshjälp till mindre inkomsttagare, som under senare tiden ofta framkommit till såväl riksdagen som enskilda arbetsgivare i vårt land. Och tager man i betraktande vilka som huvudsakligen utgöra den grupp av mindre inkomsttagare som träffas av denna förordning, nämligen en del egna-hemsägare i städer och industrisambällen samt de små jordbrukarne, och den inkomst de åtnjuta av sin förmögenhet, så blir saken ej mindre betänkelig.

På grund av gällande bevillningsförordning lägges brandförsäkringsvärdet till grund för taxeringen av »annan fastighet», och då ägarne för att säkerställa sig mot risken att bli ruinerade i händelse av elds-

våda, måste brandförsäkra sin egendom till fulla värdet, som i många fall kan överstiga saluvärdet, och som i allmänhet icke ger en motsvarande inkomst, utsättas de för att allt för hårt drabbas av skatt på grund av denna förordning. Detta är så mycket mera beklagligt som redan förut »annan fastighet», i synnerhet på landsbygden, måste anses vara särskilt hårt skattetyngd jämfört med övriga skatteobjekt.

Erfarenheten ger vid handen att den årsinkomst som de mindre jordbrukarna åtnjuta, i allmänhet uppgår till omkring 1,000 kronor samt att de för att kunna existera måste äga något rörelsekapital.

Om man då utgår ifrån att en sådan jordbrukares förmögenhet, i fastighet och yttre inventarier uppgår till 10,000 kronor, så måste han enligt förordningen erlägga skatt för en förmögenhetsinkomst av 400 kronor ehuru han icke, praktiskt taget, åtnjutit någon inkomst av förmögenheten, då man väl måste medge att familjens arbete vid jordbruket varit värt de 1,000 kronor som han åtnjutit i årsinkomst och förmögenheten sålunda utgjort ett dött kapital. Oavsett förmögenhetsförhållanden, kunna de jordbrukare som åtnjuta en totalinkomst av emellan 1- och 2,000 kronor icke i skattekraft jämnställas med de samhällsgrupper som hava 3,000 kronor i arbetsinkomst.

Med skattskyldigs inkomst avses enligt förordningen det inkomstbelopp därför han vid taxeringen år 1916 blivit taxerad.

Då från denna bestämmelse ej finnes annat undantag, än att inkomsten på framställning av den skattskyldige kan utjämnas för åren 1914—1915 och 1916, kommer skatten att drabba vissa jordbrukare i skogsbygden hårt och ojämnt, både i förhållande till sina grannar och till jordbruket på de trakter, där egentligt skogsbruk ej finnes, samt i förhållande till sin verkliga inkomst.

Det torde vara allmänt känt, att avverkningen i enskildas skogar (utom i undantagsfall) icke sker efter bestämd plan, utan bestämmas av behov, konjunkturförhållanden och dylikt. Härav följer att den virkeskvantitet, som vid ett visst tillfälle uttages ur skogen, ingalunda är begränsad till skogens årsavkastning, utan snarare motsvarar avkastningen för tiotal år, och följaktligen ej heller snart kan återkomma. Skogen är sålunda ett kapital som så småningom fonderats i mån av sin tillväxt och värdeökning. Det är synnerligen vanligt, att jordbrukarne i skogsbygden, med de små resurser som där ofta äro rådande, öka sin skuldsättning år från år.

Vid lämpligt tillfälle förvandlas nu en del av skogskapitalet i penningar för att utjämna den balans som under årens lopp uppstått i jordbrukarens ekonomi. Har detta skett 1915 så får han betala krigs-

materielskatt för minst en tredjedel av beloppet jämte sin övriga inkomst samt dessutom den progressionsökning som sker genom sammanläggningen; men om en av hans grannar avverkade sin skog 1914 och en annan 1916 så gå dessa fullkomligt fria, och detta ehuru de kanske förut voro i bättre ställning. Men ej nog med att man vid denna omplacering av det samlade skogskapitalet får detsamma beskattat som inkomst fördelad på högst tre år, och att de som ej avverkat 1915 undgå beskattning. Det blir även en dubbelbeskattning på det sätt, att jämväl skogen genom bevillningstaxeringen kommer upp såsom förmögenhet. Ett sådant skattesystem kan icke vara med billighet och rättvisa överensstämmande.

Visserligen beräknas skogsavkastningen i gällande inkomst- och förmögenhetsskatteförordning såsom inkomst och uttages i sin helhet för det år avverkning sker. Beträffande en skatt som är av permanent natur är detta givetvis fullt riktigt, då man här har en fast beräkningsgrund, men så blir icke förhållandet vid en extraordinär beskattning som denna, vilken är avsedd att täcka tillfälliga behov i statskassan.

En sådan omvandling av egendom som denna bör sålunda, enligt min uppfattning, ej räknas till inkomst enligt denna förordning utan endast, på grund av bevillningstaxeringen, såsom förmögenhet. Skulle det emellertid anses, att avkomsten av skogsbruket på nu angivna sätt icke bleve tillräckligt beskattad, så fordrar dock rättvisan att ifrågasvarande avkastning får fördelas på minst tio år.

På grund av vad jag sålunda framhållit, och då jag anser att man såvitt möjligt bör söka uppnå jämnlikhet och rättvisa, ej minst i den extraordinära beskattningen, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förevarande författningsförslag,

a) att skattskyldighet för förmögenhet inträder vid totalinkomst från 1,000 till och med 1,500 kronor då förmögenhetsinkomsten uppgår till 800 kronor; samt vid totalinkomst från och med 1,500 till och med 2,000 kronor då förmögenhetsinkomsten uppgår till 500 kronor;

b) att skattskyldigheten för inkomst av skogsbruk måtte bortfalla, eller om detta icke kan bifallas, att sådan inkomst fördelas på minst tio år.

Hos bevillningsutskottet anhålles om förslag till de ändringar och tillägg i lagtexten, som erfordras för uppnående av det med motionen avsedda syftet.

Stockholm den 16 maj 1916.

Bernhard Nilsson.

I motionen instämma:

J. A. Jonsson.

E. Räf.

Per Gabrielsson.

C. O. Johanson,
Huskvarna.